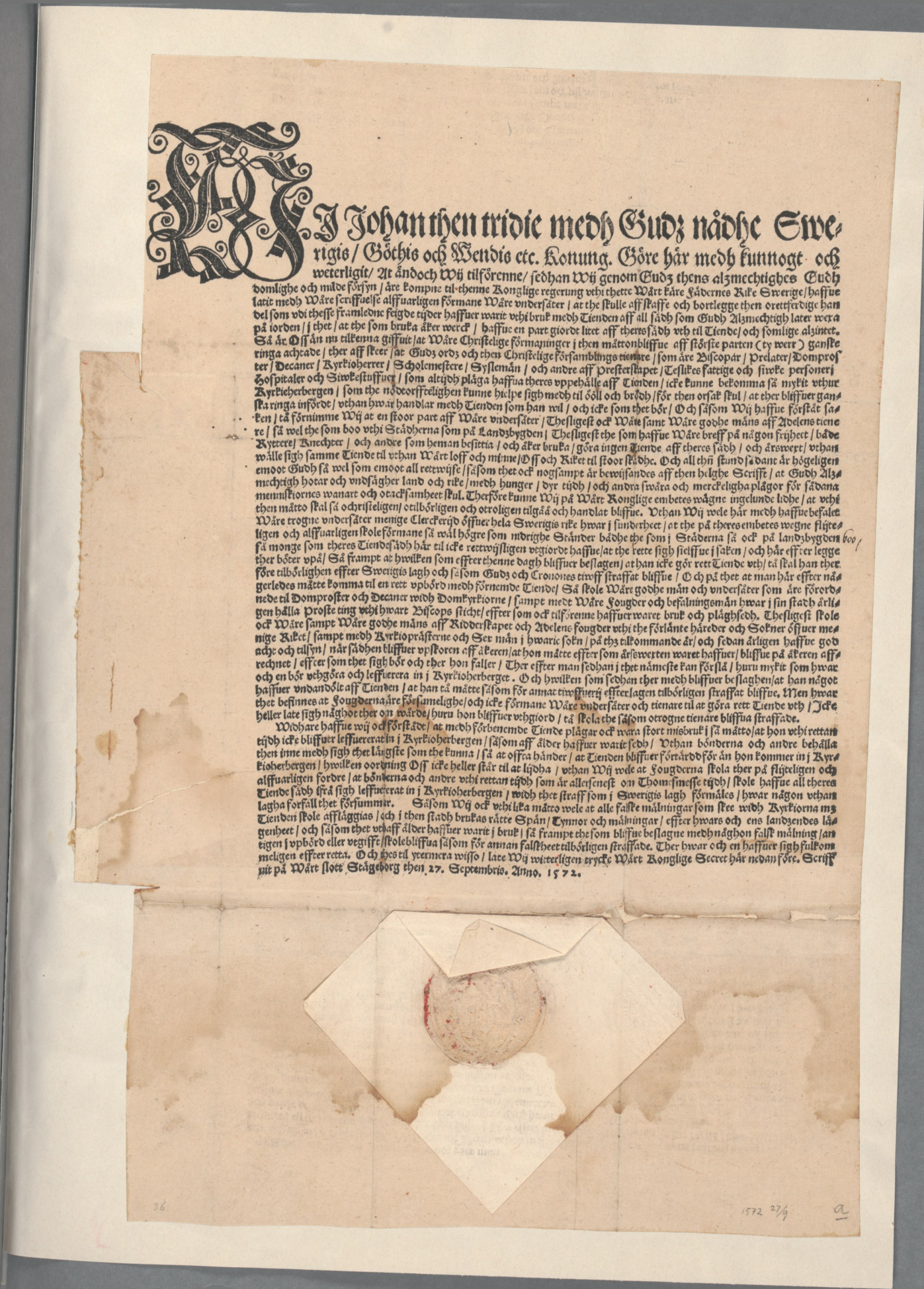

Wi Johan then tridie medh Gudz nådhe Swerigis, Göthis och Wendis etc. Konung. Gøre här medh kunnogt och weterligt / At ändoch Wij tilförmne / sedhan Wij genom Gudz thens almæchtighes Gudh

W

Johan then tridie medh Gudz nådhe Swerigis / Göthis och Wendis etc. Konung. Gøre här medh kunnogt och weterligt / At ändoch Wij tilförmne / sedhan Wij genom Gudz thens almæchtighes Gudh

domlighe och måde följm / Åre Kompne til ehonne Konglige regering wih thert Wäre käre Såderno Käre Swerige / haffue late medh Wäre kunnogt affsamligen haffue wære wärlu medh Tinden aff all sådh som Gudh Almæchtig later wera på iorden / i thet / at the som bruka åker wæte / haffue en part giorde late aff thens sådh wih til Tende / och fömlige alsmæte. Så Åre Oss in nu tilkenna giffue / at Wäre Christlige förmåniger / i then måttombliffue / aff Rådte partu (sy wære) gonste ringa achade / thet aff stert / at Gudz ordz och then Christlige förmånigens wæte / som Åre Dödsopet / Predicant / Dompof ter / Decanat / Byrkiherret / Scholmeistere / Systemån / och andre aff Prestskapet / Tulltas färdige och swete personeri / Gofpæaler och Swetsluffuer / som allegh plåga haffue thera uppehälle aff Tinden / icke kenne betomma så mykt wihre Byrkiherbergen / som the nödorsförligen kenne hjälpe sigh medh til söll och bröde / icke then orsak skal / at thet bliffue gonste Rättning inföde / wih hwar handlar medh Tinden som han wil / och icke som the bde / Och såsom Wij haffue försät så ten / så wäl the som boe wih Scalderna som på Landsbygden / Thesligste the som haffue Wäre breff på någon frihet / både Byrkiherret / Dnechta / och andre som heman bestira / och åker bruka / göra ingen Tende aff thera sådh / och åkerwæte / wih wälte sigh samme Tende til wih Wäre löff och minne / Oss och Råte til stoor stöde. Och all thei stund / så dan icke bögeligen emdte Gudz så wäl som emdte all tennig / så som thet och nog sampe är bewijande aff then hjälpe Scritte / at Gudh Almæchtig hwar och wih sågher land och rike / medh hunger / dyr tidh / och andra swära och merckeligha plågor för sådana then måtto skal / så och förligen / trillbærligen och oeroligen tilgå och handlar bliffue. Wih Wij wære här medh haffue besat Wäre erogie wih wære mange Clerckerd offret bela Swerigis icke hwar i stund / at the på thera emdte wæge siges ligen och affsamligen stolesmâne / så wäl bögre som underlige skänder både the som i Scalderna / och på Landsbygden / så mange som thera Tindz wäde / icke icke reterwärligen wæde haffue / at the reter sigh stoffue i sken / och häre efter legge the bögre wäl / så frampt at hwarken som efter thenne dagh bliffue beslagen / at han icke gör reter Tende wih / at skal han the före tilbærlighen efter Swerigis lagh och / som Gudz och Cronones reter straffat bliffue / Och på thet at man häre efter nås gerlede måtte komma til en reter upbörd medh förmene Tende / så stole Wäre godde män och wih wære som Åre förteds mede til Dompofter och Decanat wih Dompofterne / sampe mede Wäre Sougder och besälningomån hwar i sin stadh årlig gon hålla Profte ting wih hwar Dödsopet sticht / efter som och tilförmne haffue wære bruk och plåghstöd. Thesligste stole och Wäre sampe Wäre godde män aff Ridderskapet och Adelens Sougder wih the förlånte härede och Solner offret menige Råte / sampe medh Ridderskapet och Sten män / hwaric fötn / på thet kommande år / och sedan årligen haffue god och / och till / när Riddern bliffue wih storen / icke åren / at han måtte efter som årlowerten wære haffue / bliffue på åren aff rethner / efter som thet sigt bde och thet bon faller / thet efter man sedhan i the närmste kan förlå / hwar mykt som hwar och en bde wih göta och leffueta in i Byrkiherbergen. Och hwaric som sedhan thet medh bliffue besat / at han någde haffue wih wære aff Tinden / at han nå måtte / som för amant / wih efter ligen tilbærligen straffat bliffue. Wih hwar thet bestirne at Sougderne äre förlånt / och icke förmene Wäre wih wære och tinnare til at göra reter Tende wih / icke heller late sigh någde thet on wärde / hwar bon bliffue wih wære / så stole thet som oerogne tenare bliffue straffade. Wih hwar haffue wij och förlåte / at medh förlowende Tende plåga och wera stoor mæd / så måtto / at bon wih wære thet icke bliffue leffueta in i Byrkiherbergen / så som aff ålder haffue wære / wih bon bönerna och andre behålla then time medh sigh thet lågste som the kunnia / så at ossra hånner / at Tinden bliffue förlånt för ån bon kommer in i Byrkiherbergen / hwaric dörming Oss icke heller står til at lågha / wih Wij wære at Sougderne stola thet på störligen och affsamligen förteds / at hwaric och andre wih wære thet som är allenest / om Thomsme sigt / stole haffue all thera laghs förlånt / förmene. Såsom Wij och wih lå måtto wære at alle sätte målmångar som stee wih Byrkiherma in Tinden stole afflägias / och i then stadh brukas icke Spän / Tymor och målmångar / efter hwar och ens landwæde lå genhet / och såsom thet wih ålder haffue wære / bruk / så frampt thet som wih beslagne medh någde föll målmång / an tigen / upbörd eller wih stole bliffue / så som för amant / wih wære tilbærligen straffade. Thet hwar och en haffue sigh / som meligen efter reter. Och thet til yremra wisse / late Wij wih wære Wäre Konglige Secret häre neman före. Scritte på Wäre stote Ståghberg thet 27. Septembrii. Anno. 1572.

SOT // 82Aa 14/1 Ligg. Fol. F1700 Bland. / Kungl. förordningar - 1599

Tillkomstår 1572
Digitaliserad år 2016

S Johan then tridie medh Gudz nådhe Swe-
 rigis / Gøthis och Wendis etc. Konung. Gøre här medh kunnogt och
 weterligit / At ändoch Wij tilförenne / sedhan Wij genom Gudz thens alzmectighes Gudh

domlighe och milde försyn / äre komne til thenne Konglige regering vthi thette Wårt käre Gädernes Rike Sverige / haffue
 latic medh Wäre scriffuelse alffuarligen förmane Wäre vnderäter / at the skulle aff skaffe och bortlegge then oretterdige han
 del som vdi thesse framledne seigde tider haffuer warit vthi bruk medh Tienden aff all sädh som Gudh Alzmectigh later wera
 på iorden / i thet / at the som bruka åter werck / haffue en part giordt licet aff thesses sädh vth til Tiende / och somlige alzintet.
 Så äre Oss än nu tilkenna giffuit / at Wäre Christelige förmaninger i then mättonbliffue aff störste parten (ty werr) ganste
 ringa achrade / ther aff keer / at Gudz ordz och then Christelige församblings tienare / som äre Biscopar / Prelater / Dompros
 ter / Decaner / Byrkiöherrer / Scholmeistere / Syslemän / och andre aff prestterskapet / Teslikes fattige och siroke personer i
 Hospitaler och Siwkestuffuer / som alctidh pläga haffua theres vppehälle aff Tienden / icke kunne bekomma så mykit vthur
 Byrkiöherbergen / som the nödeorfftelighen kunne hilpe sig medh til döll och brödh / för then orsak skul / at ther bliffuer gan
 skaringa infördt / vthan hwar handlar medh Tienden som han wil / och icke som thet bör / Och såsom Wij haffue förståt sa
 re / så wel the som boo vthi Ståderna som på Landzbygden / Thesligest the som haffue Wäre bress på någon frighet / både
 Ryttere / Bnechter / och andre som heman besittia / och åter bruka / göra ingen Tiende aff theres sädh / och ärswert / vthan
 emoot Gudh så wel som emoot all rettwise / såsom thet och nogsampt är bewisandes aff then helghe scriffte / at Gudh Alz
 mectigh hotar och vndsägher land och rike / medh hunger / dyr tüh / och andra swära och merckeligha plägor för sådana
 menniskornes wanart och otacksamheet skul. Thersfore kunne Wij på Wårt Konglige embetes wagne ingelunde lidhe / at vthi
 then mätton skal så ochristeligen / otalörighen och otroligen tilgåå och handlat bliffue. Vthan Wij wele här medh haffue befalet
 Wäre trogne vnderäter menige Clerckerijd öffuer hela Swerigis rike hwar i sunderheet / at the på theres embetes wegne flit
 ligen och alffuarligen skoleförmane så wäl högre som mdrighe Ständer både the som i Ståderna så och på landzbygden
 så monge som theres Tiendesädh här til icke rettwisligen vegjordt haffue / at the rette sig sielffue i saken / och här effter legge
 ther böder vpå / Så framt at hwilken som effter thenne dagh bliffuer beslagen / at han icke gör rett Tiende vth / ta skal han ther
 före tilbörighen effter Swerigis lagh och såsom Gudz och Cronones trowff straffat bliffue / Och på thet at man här effter nå
 gerledes måtte komma til en rett vpbörd medh förnemde Tiende / Så skole Wäre godhe män och vnderäter som äre förord
 nede til Domprofter och Decaner widh Domkyrkiorne / sampt mede Wäre fougder och besalningsmän hwar i sin stadh ärl
 gen hålla Proste ting vthi hwar Biscops sticht / effter som och tilförenne haffuer waret bruk och pläghsedh. Thesligest skole
 och Wäre sampt Wäre godhe mäns aff Ridderskapet och Adelenes fougder vthi the förlante häredet och Sotner öffuer me
 nige Riket / sampt medh Byrkiöprästerne och Ser män i hwaric soken / på thez tilkommande år / och sedan ärligen haffue god
 acht och tilsyn / när sädhen bliffuer vpskoren aff åkeren / at hon måtte effter som ärswerten waret haffuer / bliffue på åkeren aff
 rechnet / effter som thet sig bör och thet hon faller / Ther effter man sedhan i thet nämeeste kan förslå / huru mykit som hwar
 och en bör vthgöra och lessuerera in i Byrkiöherberget. Och hwilken som sedhan ther medh bliffuer beslagen / at han något
 haffuer vndandöle aff Tienden / at han ta måtte såsom för annat trowffuerij effterlagen tilbörighen straffat bliffue. Men hwar
 thet besinnes at fougderne äre försumelighet / och icke förmane Wäre vnderäter och tienare til at göra rett Tiende vth / icke
 heller late sig någhot ther om wärde / huru hon bliffuer vthgiord / ta skole the såsom otrogne tienare bliffua straffade.

Widhare haffue wij och förståt / at medh förbenemde Tiende plägar och wära stort misbruk i så mätton / at hon vthi rettan
 tüh icke bliffuer lessuererat in i Byrkiöherbergen / såsom aff ålder haffuer waret sedh / Vthan bönderna och andre behålla
 then inne medh sig thet längste som the kunna / så at offra händer / at Tienden bliffuer förtärd för än hon kommer in i Byr
 kiöherbergen / hwilken oordning Oss icke heller står til at lyöha / vthan Wij wele at fougderne skole ther på flitligen och
 alffuarligen fordre / at bönderna och andre vthi rettan tüh som är allersnest om Thomsmesse tüh / skole haffue all theres
 Tiende sädh ifrå sig lessuererat in i Byrkiöherbergen / widh thet straff som i Swerigis lagh förmåles / hwar någon vthan
 lagha forfall thet försummr. Såsom Wij och vthi lita mätton wele at alle fallte mälningar som kee widh Byrkiorna m
 Tienden skole affläggias / och i then stadh brukas rättte Spån / Tynnor och mälningar / effter hwar och ens landzendes lä
 gen i vpbörd eller vegiffte / skole bliffua såsom för annat fallstheet tilbörighen straffade. Ther hwar och en haffuer sig fulkom
 meligen effter retta. Och thes til ytermera wisso / late Wij witterligen trycke Wårt Konglige Secret här nedan före. Scriff
 nit på Wårt slott Stågeborg then 27. Septembris. Anno. 1572.

ligen efter retta. Och bes til ytermera wisso / late Wij witterligen trycke Wårt Konglige Secret här nedan före
nit på Wårt Slott Stågeborg then 27. Septembris. Anno. 1572.

1572 27/9